

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА СРМ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3682 СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА СРМ
91001 - СКОПЈЕ, п. бр. 51

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Рок за рекламации 15 дена. Огласи според тарифата.

Среда, 28 март 1984
Скопје

Број 10

Год. XL

Претплатата за 1984 година изнесува 1.500 динари. Овој број чини 45 дин. Жиро сметка 40100-603-12408

114.

Врз основа на член 36 од Законот за изменување и дополнување на Законот за Центарот за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита („Службен весник на СРМ“, број 29/83), Законодавно-правната комисија на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата одржана на 14 февруари 1984 година, го утврди пречистениот текст на Законот за Центарот за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита.

Пречистениот текст на Законот за Центарот за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита ги опфаќа Законот за Центарот за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита („Службен весник на СРМ“, бр. 30/77 и Законот за изменување и дополнување на Законот за Центарот за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита („Службен весник на СРМ“, бр. 29/83 и 34/83), во кои е означено времето на нивното влегување во сила.

Бр. 13

14 февруари 1984 година
Скопје

Претседател
на Законодавно-правната комисија,
Крсте Нелковски, с. р.

ЗАКОН

ЗА ЦЕНТАРОТ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА КАДРИ ЗА
БЕЗБЕДНОСТ И ОПШТЕСТВЕНА САМОЗАШТИТА
(Пречистен текст)

Член 1

Се основа Центар за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита „Елисе Поповски-Марко“ (во натамошниот текст: Центар), како организација на здружениот труд во областа на насоченото образование.

Седиштето на Центарот е во Скопје.

Член 2

Дејноста на Центарот е од општ интерес за Републиката.

Член 3

Центарот подготвува кадри од III до VIII степен на стручна подготовка (средно, вишо и високо и највисоко образование) за потребите на органите за внатрешни работи, на установите за извршување на кривични санкции и на другите органи, организации и заедници, како и за потребите на општествената самозаштита и врши научно-истражувачка дејност во областа на безбедноста и општествената самозаштита.

Во Центарот можат да се вршат криминолошко-социолошки, психолошки, педагошки и криминалистичко-технички истражувања и вештачења за потребите на органите за внатрешни работи и на други заинтересирани органи и организации во системот на општествената самозаштита и да се остваруваат други форми на научно-истражувачка и применувачка дејност.

Центарот сам, или во соработка со други органи и организации организира и други воспитно-образовни, културни, спортски и други активности.

Член 4

Во рамките на Центарот се организира подготвување на кадри од III до V степен на стручна подготовка за вршење работи во милицијата и други работи на безбедност и заштита во органите за внатрешни работи, за потребите на установите за извршување на кривични санкции, како и за потребите на други органи, организациите на здружениот труд и другите организации и заедници.

Член 5

Во рамките на Центарот се организира подготвување на кадри од VI до VIII степен на стручна подготовка за вршење работи во органите за внатрешни работи, установите за извршување на кривични санкции и во другите органи, организации и заедници, како и за потребите на општествената самозаштита.

Член 6

Времетраењето на степените на стручната подготовка што се стекнуваат во Центарот се определува со наставните планови и програми за соодветниот степен на стручна подготовка.

Член 7

Стручната подготовка од III до V степен се стекнува во Средното училиште за безбедност и општествена самозаштита, а стручната подготовка од VI до VIII степен се стекнува на Факултетот за безбедност и општествена самозаштита.

Семинарите и другите форми на образование во Центарот се организираат и изведуваат во рамките на соодветниот степен на стручната подготовка.

Член 8

Лицето кое се подготвува за пожарникар и ќе се стекне со III степен на стручна подготовка се здобива со средно образование за вршење работи во занимањето пожарникар.

Лицето кое се подготвува за пожарникар и ќе се стекне со IV степен на стручна подготовка се здобива со средно образование за вршење работи во занимањето пожарничарски техничар.

Лицето кое се подготвува за милиционер и ќе се стекне со IV степен на стручна подготовка се здобива со средно образование за вршење работи во занимањето милиционер.

Лицето кое ќе се стекне со V степен на стручна подготовка врз претходно стекната стручна подготовка од IV или по исклучок од III степен и има работно искуство од најмалку 2 години на соодветни работи се здобива со специјализацијата во средното образование за вршење работи од определениот занимање во областа на безбедноста и општествената самозаштита.

Член 9

Лицето кое ќе се стекне со VI₁ степен на стручна подготовка врз претходно стекната стручна подготовка од IV степен се здобива со више образование за вршење работи во занимањето правник — насока за безбедност и општествена самозаштита.

Лицето кое ќе се стекне со VI₂ степен на стручна подготовка врз претходно здобиено више образование и работно искуство од најмалку 2 години на соодветни работи се здобива со специјализација во вишото образование за вршење работи во областа на безбедноста и општествената самозаштита.

Член 10

Лицето кое ќе се стекне со VII₁ степен на стручна подготовка врз претходно здобиено вишо образование ќе се здобие со високо образование за вршење работи во занимањето дипломиран правник — насока за безбедност и општествена самозаштита.

Член 11

Лицето кое ќе се стекне со VII₂ степен на стручна подготовка врз претходно здобиено високо образование ќе се здобие со академски степен магистер, односно со академски степен специјалист од определено подрачје во областа на безбедноста и општествената самозаштита (постдипломски студии).

Член 12

Лицето кое ќе се стекне со VIII степен на стручна подготовка врз претходно завршени постдипломски студии се здобива со научен степен доктор на науки од определено подрачје во областа на безбедноста и општествената самозаштита.

Член 13

При изведувањето на образовно-работна практика вкупниот број наставни часови може да изнесува за учениците најмногу 32 часа, а за студентите 35 часа неделно.

Член 14

Заради постојано стручно усовршување на работниците на органите за внатрешни работи и за потребите на другите органи, организации и заедници Центарот организира семинари и други форми на образование.

Член 15

Наставата во Центарот се изведува на македонски јазик.

Член 16

Воспитно-образовната и научноистражувачката и применувачката дејност на Центарот се остварува врз основа на програмската ориентација и потребите на органите за внатрешни работи и на другите органи, организации и заедници, во согласност со основите и потребите на системот на општествената самозаштита.

Член 17

Центарот е должен со остварувањето на програмата за воспитно-образовната дејност да ги остварува целите и задачите утврдени со овој закон и да им овозможува на учениците, студентите и слушателите на семинарите и на другите форми на образование совладување на програмските задачи и успешно завршување на школувањето.

Член 18

Наставните планови и програми од областа на безбедноста и општествената самозаштита ги донесува републичкиот секретар за внатрешни работи, по предлог од советот на Центарот.

Наставата за воените предмети на учениците за милиционери во средното училиште се изведува според наставниот план и програма донесени од надлежниот орган за работите од народна одбрана.

Наставните планови и програми и времетраењето на наставата на семинарите и на другите форми на образование за потребите на органите за внатрешни работи ги донесува републичкиот секретар за внатрешни работи.

Член 19

Наставните планови и програми и времетраењето на наставата на семинарите и на другите форми на образование за потребите на другите органи, организации и заедници Центарот ги донесува по прибавено мислење од тие органи, организации и заедници и Републичката заедница на насоченото образование, а согласност дава републичкиот секретар за внатрешни работи.

Член 20

Научната работа на Центарот се изведува според програми за истражувања од областа на безбедноста и општествената самозаштита и за другите форми на научна дејност за определен период.

Програмата и резултатите од научните истражувања им се ставаат на увид и користење на органите за безбедност и на другите заинтересирани субјекти на општествената самозаштита.

Резултатите од научното истражување можат да ги користат и други органи и организации по одобрување од републичкиот секретар за внатрешни работи.

Член 21

Програмата за научно-истражувачката работа ја утврдува комисија што ја образува Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Составот, правата и обврските на комисијата од став 1 на овој член поблиску се определуваат со актот за образување на комисијата.

Член 22

Центарот е должен за предлогот на самоуправната спогодба за здружување и за статутот да прибави мислење од републичкиот секретар за внатрешни работи.

Согласност на одредбите од самоуправната спогодба за здружување и статутот на Центарот коишто се од значење за остварување на посебниот општествен интерес во извршувањето на дејноста на Центарот дава Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 23

Самоуправниот општ акт за внатрешна организација и систематизација на работните места во Центарот се донесува во согласност со републичкиот секретар за внатрешни работи.

Член 24

Работењето на Центарот го води директорот на Центарот кого го именува и разрешува од должност Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, по предлог од републичкиот секретар за внатрешни работи.

За директор на Центарот може да се именува лице кое има висока школска подготовка и соодветно работно искуство на раководни работни места во областа блиска на содржината на работата на Центарот.

Член 25

За учениците, редовните студенти и слушателите на семинарите и на другите форми на образование се обезбедува сместување, исхрана и престој во домот на Центарот.

Член 26

Посебните права и обврски на учениците, редовните студенти и слушателите на семинарот и на другите форми на образование во Центарот се уредуваат со договор, во согласност со статутот на Центарот, и со овој закон.

Член 27

Учениците, редовните и вонредните студенти и слушателите на семинарите и на другите форми на образование, како и работниците на Центарот се должни да ја чуваат државната, воената, службената, деловната и друга тајна што ја сознале за време на школувањето или во вршењето на службените работи, или по повод на вршењето на тие работи.

Обврската за чувањето на тајните од став 1 на овој член трае и по престанокот на својството ученик, редовен или вонреден студент, слушател на семинар и на друга форма на образование, или на својството работник на Центарот.

Со статутот на Центарот се пропишува што се смета за службена и деловна тајна.

Член 28

Кога тоа го бараат интересите на јавниот поредок или одржувањето на јавниот ред и мир што се од посебно значење за Републиката, републичкиот секретар за внатрешни работи може од учениците кои наполниле 18 години, редовните студенти, слушателите на семинарите и на другите форми на об-

разование и од работниците во Центарот да образува единица на милиција за извршување на определени задачи.

Со актот за основање на единицата се определува и нејзиниот старешина кој за извршување на поставените задачи му е одговорен на републичкиот секретар за внатрешни работи.

Во случаите од став 1 на овој член може да се прекине наставата во Центарот.

Член 29

Прием на ученици, редовни и вонредни студенти во Центарот се врши врз основа на конкурс што го распишува Советот на Центарот.

Конкурсот го спроведува комисија што ја формира Советот на Центарот. Двајца членови на оваа комисија именува републичкиот секретар за внатрешни работи.

Изборот на кандидатите го врши Советот на Центарот по предлог од комисијата.

Бројот на учениците и редовните и вонредните студенти секоја година го определува републичкиот секретар за внатрешни работи, по претходно мислење од Центарот.

Член 30

За ученици можат да се примаат лица кои ги совладале заедничките воспитно-образовни основи во други средни училишта, кои не се постари од 18 години, а за редовни и вонредни студенти граѓани кои се стекнале со стручна подготовка од IV степен кои ги исполнуваат посебните услови определени во статутот на Центарот и кои се психофизички способни.

Психофизичката способност се утврдува од посебна стручна комисија на начин определен за лицата што се примаат на работа на утврдени работни места во органите за внатрешни работи.

Член 31

Центарот може да дава стипендии на ученици со завршено основно образование кои не се постари од 16 години, психофизички се способни, а ги исполнуваат и посебните услови определени со статутот на Центарот.

Условите за стипендирање се уредуваат со статутот на Центарот.

Член 32

Ученик од друго средно училиште за внатрешни работи може да премине во Центарот во почетокот на учебната година, а ако постојат оправдани причини и во текот на учебната година.

Член 33

Учениците и редовните студенти задолжително се сместени во домот на Центарот.

Член 34

На учениците за време на школувањето им се обезбедува:

- сместување и исхрана во домот, униформа, долна облека и обувки, учебници и други предмети и помагала потребни за школување, без надоместок;
- здравствено и инвалидско осигурување, доколку такво немаат по друг основ;

- месечни парични примања за покривање на неопходните лични трошоци;

- патни трошоци за доаѓање во Центарот и враќање дома секоја учебна година и при полугодниот распуст, како и патни и други трошоци при упатување на практика и други отсуства од Центарот одобрени од директорот.

Висината на месечните парични примања за покривање на неопходните лични трошоци и висината на трошоците од став 1 алинеја 4 на овој член ја определува републичкиот секретар за внатрешни работи.

На редовните студенти за време на студирањето им се обезбедуваат права како и на учениците за време на школувањето, освен долна облека и обувки, учебници и други предмети и помагала потреб-

ни за студирање, месечни парични примања за покривање на неопходните лични трошоци и патни трошоци за доаѓање во Центарот и враќање дома.

Член 35

За време на школувањето учениците се униформирани и носат пропишана ознака за лица на школување за милиционери, односно пожарникари.

Редовните студенти носат униформа во случаи определени со овој закон и други прописи донесени врз основа на закон.

Поблиски прописи за униформата, ознаките на униформата и носењето на униформата од учениците и редовните студенти во Центарот, донесува републичкиот секретар за внатрешни работи.

Член 36

Поправен испит полага ученик кој по завршувањето на наставата во второто полугодие има негативни оценки најмногу по два одделни предмети.

Ученикот од став 1 на овој член кој најдоцна до 31 август ќе ги положи испитите се здобива со право да се запише во наредниот клас.

Ученикот кој не го положил поправниот испит, како и ученикот кој има повеќе од две негативни оценки го повторува класот.

Член 37

Поблиски прописи за содржината и начинот на полагањето на завршниот испит за средното образование донесува Републичкиот комитет за образование и наука, во согласност со републичкиот секретар за внатрешни работи.

Член 38

Редовен студент од I година кој до последната редовна испитна сесија на учебната година не ги положи застапаните испити го губи статусот на редовен студент во Центарот.

Член 39

Против решението за изречената педагошка мерка отстранување од Центарот ученикот и неговиот родител, односно старател, како и ученичката заедница односно студентот и собирот на студентите можат да изјават жалба до републичкиот секретар за внатрешни работи во рок од 3 дена по приемот на решението.

Жалбата му се предава на органот што го донел решението за отстранување, кој е должен во рок од 8 дена да ја разгледа и доколку не го измени објаленото решение, жалбата со сите списи ја доставува до органот од став 1 на овој член, кој е должен да донесе решение по жалбата во рок од 15 дена.

Член 40

Употребата на учебници за стручните предмети од областа на безбедноста и општествената самозаштита за средно образование ја одобрува републичкиот секретар за внатрешни работи.

Член 41

Ученик, односно редовен студент кој се стекнал со стручна подготовка од III до VII₁ степен, а се школувал за потребите на органите за внатрешни работи, се здобива со право и должност да стапи на работа во органот за внатрешни работи во кој ќе го распореди републичкиот секретар за внатрешни работи, по претходно добиена согласност од тој орган.

Ученик или редовен студент кој ќе биде отстранет од Центарот по негова вина или одбие да работи во органот за внатрешни работи во кој ќе го распореди републичкиот секретар за внатрешни работи по завршувањето на школата, односно студиите, должен е да ги надомести трошоците на Републиката направени за неговото сместување, исхрана и задоволување на другите воспитно-образовни и културни потреби во Центарот, сразмерно на времето проведено на школување, односно студирање.

Член 42

Со статутот на Центарот поблиску се определуваат условите за прием на слушатели на постдипломски студии и се уредуваат организацијата на наставата и формите за помош на лицата кои подготвуваат магистерски труд или докторска дисертација, постапката за пријава и одбрана на дисертацијата, односно магистерскиот труд, испитите и други прашања во врска со здобивањето со академски степен и степен доктор на наука.

Наставните планови и програми за постдипломските студии се донесуваат во согласност со републичкиот секретар за внатрешни работи.

Пред донесувањето на наставните планови и програми од став 2 на овој член, Центарот е должен да прибави мислење од соодветната заедница на насоченото образование.

Член 43

Докторските дисертации и магистерските трудови, како и резултатите од научноистражувачката работа на Центарот можат да се објавуваат.

По исклучок, во согласност со прописите за заштита на тајните податоци на органите за безбедност, може и да се отстапи од начелото на јавност од став 1 на овој член.

Член 44

Воспитувач во домот може да биде лице кое има завршено соодветно високо образование и определено работно искуство во органите за внатрешни работи.

Член 45

За наставник на вишото и високото образование од областа на безбедноста и општествената самозаштита во Центарот по исклучок може да биде избран и кандидат кој има факултет или висока школа и постигнати резултати во практичната работа од таа област.

Член 46

Одделни наставници, соработници, како и други работници на определени работни места во Центарот, носат униформа на припадници на милиција и се вооружени согласно со закон и со правилата за вршење на службата.

Работните места од став 1 на овој член се утврдуваат со статутот на Центарот.

Работниците од став 1 на овој член и раководните работници утврдени во самоуправниот општ акт за внатрешна организација и систематизација на работните места во Центарот имаат посебни должности и овластувања и се сметаат за овластени службени лица во органите за внатрешни работи.

Овластените службени лица на органите за внатрешни работи кои по потреба на службата ќе преминат на работа во Центарот за изведување на настава по предметите од областа на безбедноста и општествената самозаштита и понатака го задржуваат статусот на овластени службени лица.

Член 47

Наставата за стручните предмети од областа на безбедноста и општествената самозаштита, како и воените предмети предвидени во програмата за средно образование можат да ја изведуваат лица кои имаат завршено соодветен факултет или висока школа и ги исполнуваат условите утврдени со статутот на Центарот.

По исклучок, настава по предметите од став 1 на овој член можат да изведуваат и лица со завршена соодветна виша школа, што се утврдува со статутот на Центарот.

Член 48

Прописите што се однесуваат за работниците на органите за внатрешни работи во однос на посебните услови за засновање и престанување на работниот

однос и одговорноста за вршење на работните обврски ќе се применуваат и на работниците на Центарот што имаат статус на овластени службени лица.

Член 49

Одредбите од Законот за средното образование и воспитание и од Законот за високото образование сообразно се применуваат и врз работата на Центарот доколку со овој закон поинаку не е одредено.

Член 50

Надзор над реализацијата на наставните планови и програми од областа на безбедноста и општествената самозаштита во Центарот врши Републичкиот секретаријат за внатрешни работи.

Член 51

Надзор над законитоста на работата на Центарот врши Републичкиот комитет за образование и наука.

Надзор над наменското користење на средствата за работа на Центарот врши Републичкиот секретаријат за внатрешни работи.

Член 52

Средствата за финансирање на дејноста на Центарот се обезбедуваат од буџетот на Социјалистичка Република Македонија, во рамките на средствата на Републичкиот секретаријат за внатрешни работи.

Трошоците за школување на ученици и студенти на други органи, организации и заедници, како и трошоците за стручно усовршување и оспособување во Центарот ги обезбедува органот, организацијата или заедницата за чии потреби лицето се школува, односно стручно се усовршува и оспособува.

Трошоците за сместувањето, исхраната и униформата на учениците за пожарникари и пожарничарски техничари во Центарот ги обезбедува органот, организацијата или заедницата за чии потреби лицето се школува.

Трошоците за образование, односно стручно усовршување и оспособување од став 2 и 3 на овој член се утврдуваат со договор меѓу Центарот и органот, организацијата или заедницата за чии потреби лицето се школува.

Средствата за финансирање на научноистражувачката и применувачката дејност на Центарот се обезбедуваат и со спогодба на Центарот со самоуправните интересни заедници и другите органи, организации и заедници.

Член 53

Воспитувачите во Центарот кои не ги исполнуваат условите определени со овој закон, должни се во рок од 5 години од денот на неговото влегување во сила да се стекнат со соодветното високо образование

Член 54

Избраните наставници кои не ги исполнуваат условите определени со Законот за високото образование, можат да бидат повторно избрани во затеченото звање најмногу уште 5 години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Кандидатите што ќе бидат избрани за наставници врз основа на член 45 од овој закон, должни се во рок од 5 години од извршениот избор да се стекнат со магистратура или докторат.

Член 55

Со денот на влегувањето во сила на Законот за Центарот за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита престанал да важи Законот за средното училиште за внатрешни работи („Службен весник на СРМ“ бр. 39/71).

115.

Врз основа на член 42 од Законот за судовите на здружениот труд („Службен весник на СРМ“ број 41/75), Собранието на Социјалистичка Република Македонија на заедничка седница на сите собори, одржана на 22 февруари 1984 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ И ПОСТОЈАН СУДИЈА НА ОСНОВНИОТ СУД НА ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД ВО ШТИП

I

Се разрешува од должноста претседател на Основниот суд на здружениот труд во Штип Стојан Трендов, поради истек на времето за кое е избран.

За претседател на Основниот суд на здружениот труд во Штип се избира Коста Кукутанов, судија на Окружниот суд во Штип.

II

За постојан судија на Основниот суд на здружениот труд во Штип се избира Деница Кралева — Цацкова, постојан судија на Основниот суд на здружениот труд во Штип.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 08-500
22 февруари 1984 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

116.

Врз основа на член 393, став 1, точка 4 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, а во врска со член 2, став 1 и член 3, став 2 од Законот за привремена забрана на располагањето со дел од општествените средства за купување на дизел-гориво и моторен бензин во 1984 година („Службен лист на СФРЈ“ бр. 62/83), Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија на ден 8 март 1984 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА НАДЛЕЖЕН ОРГАН ШТО КЕ ЈА УТВРДУВА ПОТРОШУВАЧКАТА НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА ЗА КУПУВАЊЕ НА ДИЗЕЛ-ГОРИВО И МОТОРЕН БЕНЗИН ЗА ОДДЕЛНИ КОРИСНИЦИ НА ОПШТЕСТВЕНИ СРЕДСТВА

1. Се овластува Републичкиот комитет за општо-стопански работи и пазар да ја определува потрошувачката на општествените средства за купување на дизел-гориво и моторен бензин и тоа за:

— новооснованите односно новоорганизираните организации на здружен труд (во текст: организациите) и другите корисници на општествени средства што почнале со работа по денот на влегувањето во сила на Законот за привремена забрана на располагањето со дел од општествените средства за купување на дизел-гориво и моторен бензин во 1984 година („Службен лист на СФРЈ“ бр. 62/83); и

— организациите на здружениот труд што во 1983 година или во 1984 година го зголемиле бројот на возилата и на стационарните мотори со внатрешно согорување ако не можат да ја утврдат височината на средствата за купување на дизел гориво и моторен бензин.

Потрошувачката на општествените средства за купување дизел-гориво и моторен бензин за организациите од точка 1, алинеја 1 од оваа одлука ќе се утврдува според потрошувачката на сродните организации.

Утврдувањето на општествените средства за купување гориво за новокупените возила и за стационарните мотори со внатрешно согорување за организациите од точка 1, алинеја 2 на оваа одлука ќе се врши врз основа на просечната потрошувачка на гориво за истиот вид возила односно стационарни мотори со внатрешно согорување кај сродните организации.

2. По влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за определување надлежен орган кој ќе ја утврдува потрошувачката на општествените средства за купување дизел гориво и моторен бензин за одделни корисници на општествени средства („Службен весник на СРМ“ бр. 26/83).

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 23-374/1
8 март 1984 година
Скопје

Потпретседател
на Извршниот совет,
Кочо Тулевски, с. р.

117.

Врз основа на член 5 од Законот за условите и начинот на користењето на средствата на солидарноста за отстранување на последиците од елементарните непогоди во Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ број 18/76 и 30/77), Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија донесе

О Д Л У К А

ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВАТА НА СОЛИДАРНОСТА НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИ НЕПОГОДИ

Член 1

Од средствата на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија се доделуваат средства на одделни општини за отстранување на последиците од елементарни непогоди што ги претрпеле во 1982 и 1983 година и тоа на:

1. Општина Винаца	17.200.000 динари
2. Општина Демир Хисар	20.600.000 динари
3. Општина Радовиш	8.400.000 динари
4. Општина Македонски Брод	1.500.000 динари
5. Општина Кратово	2.300.000 динари

Член 2

Средствата од член 1, точките 1 и 2 на оваа одлука се доделуваат на:

- Општина Винаца:
— износ од 8.500.000 динари, без обврска на враќање и
— износ од 8.700.000 динари, во вид на бескапален кредит, со рок на враќање од 5 години, во еднакви годишни рати;
- Општина Демир Хисар:
— износ од 12.000.000 динари, без обврска на враќање и
— износ од 8.600.000 динари, во вид на бескапален кредит, со рок на враќање од 5 години, во еднакви годишни рати.

Средствата од член 1, точките 3, 4 и 5 на оваа одлука им се доделуваат на општините без обврска на враќање.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 23-359/1
8 март 1984 година
Скопје

Потпретседател
на Извршниот совет,
Кочо Тулевски, с. р.

118.

Врз основа на точка 12, став 4 од Резолуцијата за општествено-економскиот развој во првата етапа од спроведувањето на Долгорочната програма за економска стабилизација и за економската политика на Социјалистичка Република Македонија во 1984 година („Службен весник на СРМ“ бр. 37/83), Извршниот совет на Собранието на СР Македонија, на седницата од 8 март 1984 година донесе

О Д Л У К А

ЗА ОБЕМОТ, НАМЕНИТЕ И НАЧИНОТ НА КОРИСТЕЊЕ НА ДЕЛ ОД СРЕДСТВАТА НА ФОНДОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВОЈ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И АВТОНОМНИ ПОКРАИНИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ТРАЈНИ ОБРТНИ СРЕДСТВА НА ОРГАНИЗАЦИЈИТЕ НА ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД ВО 1984 ГОДИНА

Член 1

Од средствата на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини (во натамошниот текст- средствата на Фондот на федерацијата), што СР Македонија во 1984 година ќе ги оствари врз основа на задолжителен заем, дел ќе се користи за обезбедување трајни обртни средства на организациите на здружениот труд.

Делот од средствата на Фондот на федерацијата од став 1 на овој член ќе изнесува 20% од остварениот прилив, намален за делот што се издвојува во Фондот за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените краишта во Републиката.

Член 2

Средствата на Фондот на федерацијата од член 1 на оваа одлука ќе се користат за обезбедување трајни обртни средства на организациите на здружениот труд по одделни гранки и групации на индустријата и земјоделството.

Член 3

Износот на кредитот од средствата на Фондот на федерацијата ќе изнесува најмногу до 15% од потребниот обем на трајните обртни средства на организацијата на здружениот труд.

Член 4

При утврдувањето на поблиските критериуми од став 1 на овој член, треба да се тргнува од следниве основни критериуми:

1. зголемување на производството кое е наменето за извоз или со кое се врши супституција на увозот;
2. зголемување на производството кое обезбедува повисок доход по вработен и по ангажирани средства;
3. зголемување на производството со кое се обезбедува поредовно снабдување на стопанството и населението со витални производи; и
4. степенот на обезбеденост на организациите на здружениот труд со трајни обртни средства.

Стопанска банка — Здружена банка — Скопје ќе ги утврди поблиските критериуми за определување на намените и износот на кредитот од средствата на Фондот на федерацијата во согласност со критериумите утврдени во став 2 на овој член.

Член 5

Кредитите од средствата на Фондот на федерацијата за обезбедување на трајни обртни средства ќе им се одобруваат на крајните корисници според постојните услови за користење на средствата на Фондот на федерацијата.

Член 6

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 23-324/1
8 март 1984 година
Скопје

Потпретседател
на Извршниот совет,
Кочо Тулевски, с. р.

119.

Врз основа на член 3 од Општествениот договор за висината на вкупните средства за одделни издатоци што можат да се надоместуваат од вкупниот приход, односно приходот, Собранието на СР Македонија, Советот на Сојузот на синдикатите на Македонија, Републичката конференција на ССРМ и Собранието на Стопанската комора на Македонија, донесуваат

ИЗМЕНИ НА КВАНТИФИКАЦИЈИТЕ ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ОДДЕЛНИТЕ ИЗДАТОЦИ ШТО СЕ НАДОМЕСТУВААТ ОД ВКУПНИОТ ПРИХОД ОДНОСНО ПРИХОДОТ ЕЈ 1983 ГОДИНА

Во Квантификациите за движењето на одделни издатоци што се надоместуваат од вкупниот приход односно приходот во 1983 година („Службен весник на СРМ“ бр. 33/83), се вршат следните измени:

1. Во насловот зборовите „во 1983 година“ се бришат;
2. Во членот 1 зборовите „во 1983 година“ се бришат;
3. Во членот 2 зборовите „во 1983 година“ се бришат, додека под реден број 55 „1101 — банки“ коефициентот „1,2829“ во колоната 5 „репрезентација“ се заменува со коефициентот „0,0719“, додека коефициентот „0,0719“ во колоната 6 „реклама и пропаганда“ се заменува со коефициентот „1,2829“.
4. Членот 3 се менува и гласи:
„Корисниците на општествени средства со шифра на дејност од областа 14 и работните заедници (стопанство и нестопанство), определените издатоци од членот 2 на овие квантификации ќе ги извршуваат во висина утврдена со своите самоуправни општи акти односно општи акти, но не повеќе од извршените во претходната година зголемени за порастот на вкупниот приход односно приходот.“
5. Член 4 се брише.
6. Член 5 се брише.
7. Овие измени влегуваат во сила осмиот ден по нивното објавување во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применуваат од 1 јануари 1983 година.

ПОТПИСНИЦИ:

1. За Собранието на СРМ,
Александар Андоновски, с. р.
2. За Републичката конференција на ССРМ,
Илија Бошков, с. р.
3. За Сојузот на синдикатите на Македонија,
д-р Синиша Спасов, с. р.
4. За Стопанската комора на Македонија,
м-р Томислав Атанасовски, с. р.

ОПШТИ АКТИ НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ

ЗАЕДНИЦА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА МАКЕДОНИЈА

121.

Врз основа на член 17 од Законот за електростопанство („Службен весник на СРМ“, бр. 10/78) и член 31 точка 8 од Самоуправната спогодба за здружување во Самоуправна интересна заедница за енергетика на Македонија, а по спроведената јавна расправа, Собранието на Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија, на седницата одржана на 18 јануари 1984 година, утврди

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИСПОРАКА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овие општи услови за испорака на електрична енергија (во натамошниот текст: општи услови) се уредуваат условите и начинот на приклучување на електроенергетските објекти на новите потрошувачи и зголемување на потрошувачката на електрична енергија односно на ангажираната сила кај постојните потрошувачи, како и условите и начинот на испорака на електрична енергија на потрошувачите и тоа:

1. условите, начинот и постапката за давање на електроенергетската согласност (во натамошниот текст: електроенергетска согласност) за приклучување нови потрошувачи на електрична енергија или зголемување на приклучната моќност на трошилата на постојните потрошувачи;

2. условите, роковите и начинот на склучување на договорите за испорака на електрична енергија, минималните обврски во поглед на трајно и континуирано снабдување на потрошувачите со квалитетна електрична енергија и минималните обврски на купувачот односно продавачот;

3. условите за вршење ремонт и поправки поради кои неминовно доаѓа до престанување на испорака на електрична енергија, како и начинот и времето на известување на потрошувачите за тие прекинувања;

4. условите и начинот на ограничување, односно усогласување на испораката на електрична енергија на потрошувачите во случај на општ недостиг или влошување на квалитетот на електричната енергија, како и рокот во кој потрошувачите мораат да се известат за тоа;

5. условите и начинот на запирање на испораката на електрична енергија;

6. начинот на плаќање на електричната енергија, попустите и бенефициите;

7. висината на пеналите што треба да им се плаќаат на купувачите односно потрошувачите во случај на прекинување, ограничување на испораката или испорачување на некавалитетна електрична енергија, односно што ќе се бараат ако купувачот односно продавачот не ќе ги изврши обврските;

8. мерни уреди и мерења на електричната енергија;

9. начин на пресметка на електричната енергија која се користи покрај мерните уреди;

10. случаи и услови за испорака на електрична енергија врз основа на договор по пристапување и

11. други прашања во врска со испораката на електрична енергија.

Член 2

Испораката на електрична енергија од страна на испорачувачите на електрична енергија на корисниците на електрична енергија (во натамошниот текст: потрошувачи на електрична енергија) ќе се врши врз основа на договор за испорака склучен во писмена форма или врз основа на договор по пристапување.

Член 3

Испорачувачи на електрична енергија се организациите на здружениот труд во областа на електростопанството, на чија мрежа се приклучени трошилата на потрошувачите.

Член 4

Потрошувачи на електрична енергија, во смисла на овие општи услови, се општествено-правните лица, граѓаните и граѓанско-правните лица чии трошила се приклучени на преносната и дистрибутивната мрежа.

Нови потрошувачи на електрична енергија, во смисла на овие општи услови, се оние корисници на електрична енергија, чии трошила за првпат се приклучуваат на мрежата на испорачувачот.

Член 5

Препродавање на електрична енергија од еден на друг потрошувач не е дозволено.

Член 6

Купувачи на електрична енергија, во смисла на овие општи услови, се организациите на здружениот труд во областа на електростопанството од другите СР и САП.

Член 7

Место на испорака на електричната енергија е местото на кое испорачувачот ја испорачува, а потрошувачот односно купувачот ја презема електричната енергија.

Местото на испорака на електричната енергија се наоѓа, по правило, на границата меѓу основните средства на испорачувачот и потрошувачот односно купувачот.

Место на мерење на електричната енергија е местото на кое се мери електричната енергија што потрошувачот ја презема од испорачувачот.

Местото на мерење на електричната енергија е местото на кое се мери електричната енергија што потрошувачот ја презема од испорачувачот.

Местото на мерење се наоѓа, по правило, на местото на испораката на електричната енергија ако со договор не е одредено поинаку.

На едно место на испорака на електрична енергија (трансформаторска станица, разводна постројка, разводно орманче во станбена зграда и сл.) можат да бидат повеќе места на мерење.

Член 8

Ако мерењето се врши на понизок или на повисок ред на напон од напонот на местото на испораката, измерената електрична енергија се зголемува односно се смалува за загубите на преносот и трансформацијата, а пресметувањето се врши по тарифните ставови кои важат за напонот на местото на испораката.

Испорака на електрична енергија на потрошувачи преку постројки на друг потрошувач на електрична енергија е можна под услови утврдени со посебен договор.

Ако еден потрошувач презема електрична енергија на повеќе места на испорака од различни напонски редови (трансформатор и сл.), испорачаната електрична енергија се пресметува одвоено за секој напонски ред.

II. УСЛОВИ ЗА ПРИКЛУЧУВАЊЕ НОВИ И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПРИКЛУЧНАТА МОЌНОСТ НА ТРОШИЛАТА НА ПОСТОЈНИТЕ ПОТРОШУВАЧИ

1. Електроенергетска согласност

Член 9

За приклучување на електроенергетски постројки и инсталации на нови потрошувачи на електроенергетските постројки на испорачувачот, како и за зголемување на од порано одобрената и користена моќ-

ност и потрошувачка на електрична енергија, потрошувачите се должни од испорачувачот да добијат електроенергетска согласност.

Ако потрошувачот гради или врши реконструкција на постоен објект кој треба да се снабдува со електрична енергија, должен е пред изготвувањето на инвестиционо-техничката документација да прибави електроенергетска согласност.

Член 10

Барањето за добивање електроенергетска согласност мора да содржи: локација на објектот, време на приклучување, намена на потрошувачката на електрична енергија, едновременно врвно оптоварување, инсталирана моќност на најголемото електрично трошило, факторот на моќност (кос фи), режимот на користење на моќноста и енергијата по месеци и годишната потрошувачка на електрична енергија.

Член 11

Испорачувачот е должен да издаде електроенергетска согласност во рок од 30 дена за потрошувачи на низок напон и во рок од 60 дена за потрошувачи на висок напон, сметано од денот на приемот на барањето.

Издадената електроенергетска согласност важи една година, сметано од денот на издавањето.

Член 12

Решението за електроенергетска согласност ги содржи енергетските, техничките и економските услови за приклучување, а посебно:

1. место и напон на приклучокот и време на приклучување;
2. место на испорака и место на мерење;
3. одобрена моќност и енергија;
4. енергетски обврски на испорачувачот во врска со снабдувањето на потрошувачот, обврски на потрошувачот во врска со режимот на користење на електричната енергија, со тоа факторот на моќност да не може да биде понизок од 0.95 во врвното оптоварување;
5. начин на изведување на приклучокот, трансформаторската станица, мерните, заштитните, управувачките и други уреди;
6. минимални технички податоци и подлоги за објектот кои му се доставуваат на инвеститорот;
7. список на технички прописи и стандарди кои мораат да бидат почитувани при изградбата на објектите;
8. рок за склучување писмен договор за испорака на електрична енергија.

Проектите за објектите кои се приклучуваат на напон 110 кВ или повисок подлежат на ревизија од соодветен орган на испорачувачот, а за останатите објекти, доколку се проектираат од други организации, во ревизијата на проектот односно техничкото решение учествува и претставник на испорачувачот.

Изведувањето на приклучокот и местото на мерењето, по правило, го изведува испорачувачот, а доколку го изведува друга овластена организација, надзор на изведувањето врши испорачувачот за сметка на инвеститорот.

Член 13

Решението за електроенергетската согласност ја содржи и висината на надоместокот на трошоците што му се предизвикани на испорачувачот на електрична енергија со приклучување на трошилата на новите потрошувачи, односно со зголемување на приклучната моќност на постојните потрошувачи, а во согласност со Законот и самоуправните акти на Собранието на Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија што ја регулираат оваа материја.

Член 14

Испорачувачот ќе ја издаде бараната електроенергетска согласност ако тоа го дозволуваат неговите енергетски, технички и економски можности, ако предвиденото зголемување на потрошувачката на електрична енергија е во согласност со програмите за развој и со плановите за изградба на електроенер-

гетски објекти и постројки на испорачувачот и ако со тоа зголемување на потрошувачката на електрична енергија битно не се влошува квалитетот и квантитетот на електричната енергија на постојните потрошувачи.

Ако не постојат условите од претходниот став на овој член, испорачувачот и потрошувачот со посебен договор ги утврдуваат посебните услови за давање на електроенергетската согласност.

Член 15

Подносителот на барањето кој не е задоволен со одлуката со која му е решено барањето за издавање електроенергетска согласност, може да поднесе приговор до надлежната инспекциска служба на соодветната општествено-политичка заедница.

Приговорот се поднесува во рок од 15 дена сметано од денот на приемот на решението за електроенергетската согласност.

Член 16

Ако програмите за развој и плановите за изградба на електроенергетските објекти и постројки на испорачувачот не се остварат од причини што не биле зависни од испорачувачот, а издадената електроенергетска согласност е базирана на нивната реализација, испорачувачот за преземените обврски со електроенергетската согласност ќе одреди нови рокови во согласност со остварувањето на програмата за развој.

Оценката за причините за задоцнувањето во изградбата на електроенергетските објекти кои не зависат од испорачувачот ќе ја даде Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија.

Член 17

Електроенергетска согласност за зголемување на ангажираната приклучна моќност односно енергија во однос на порано договорената не е должен да бара:

1. потрошувач чии електроенергетски објекти се приклучени на високонапонската мрежа, ако зголемувањето на ангажираната моќност односно енергија е помало од просечното зголемување во претходните три години;
2. потрошувач чии електроенергетски објекти се приклучени на дистрибутивната мрежа на напон над 1 кВ, ако зголемувањето на моќноста е за 10% помало од порано договореното;
3. други потрошувачи на 0.4 кВ (освен домаќинствата) ако зголемувањето на моќноста односно на потрошувачката е помало за 20%.

2. Приклучување по пристапување

Член 18

Потрошувачите на низок напон, категоријата домаќинства, се приклучуваат на дистрибутивната мрежа на испорачувачот на електрична енергија по постапка на пристапување.

Потрошувачот е должен електроенергетската согласност за приклучување преку пристапување да ја обезбеди пред започнување на изградбата на станот односно станбената зграда.

Испорачувачот на електрична енергија и потрошувачот по постапка на пристапување склучуваат писмен договор со кој се утврдуваат: времето, начинот и условите на приклучувањето.

Испорачувачот е должен да го прифати приклучувањето на потрошувачот по пристапување во границите на своите технички, енергетски и економски можности.

Член 19

Потрошувачите на низок напон, категоријата домаќинства не се должни да бараат согласност за зголемување на приклучната моќност на трошилата, освен за термоаккумуляционите печки, бојлери и уреди за греење преку 5 кВ.

III. ПРИКЛУЧОЦИ, ИНСТАЛАЦИЈА НА ПОТРОШУВАЧОТ И ПРИКЛУЧУВАЊЕ

Член 20

Електроенергетските објекти и инсталациите на потрошувачите се приклучуваат на електроенергетските објекти на испорачувачот преку приклучок.

Како електроенергетски објекти и инсталации на потрошувачот се сметаат: водовите, трафостаниците, инсталациите, заштитните уреди и трошилата кои се наоѓаат зад местото на испораката на електричната енергија.

Член 21

Електроенергетските објекти и инсталациите на потрошувачите мораат да бидат проектирани, изградени и одржувани според постојните технички прописи, така што да не предизвикуваат пречки при испораката, користењето на електричната енергија и ракувањето со тие објекти.

Член 22

Трошилата кои можат да предизвикаат струјни удари, напонски варирања (по висина и по форма) или високофреквентни пречки, мораат да бидат опремени со уреди кои штетните влијанија ќе ги намалат до технички дозволените граници.

Член 23

Приклучувањето на електроенергетските објекти на потрошувачите и нивното исклучување го врши испорачувачот под услови и на начин кои се одредени со овие општи услови и со други важечки прописи.

Член 24

При приклучувањето на електроенергетските објекти на потрошувачите за кои не се издава одобрение за употреба, потрошувачот е должен на испорачувачот да му достави потврда дека работите се изведени од овластен изведувач и дека тие објекти се изведени и се во сообразност со техничките прописи и југословенски стандарди и техничките услови на испорачувачот.

Член 25

Под приклучок се смета сплет на електрични водови и уреди од низок напон, со кој електроенергетскиот објект на потрошувачот се поврзува со електроенергетските објекти на испорачувачот.

Член 26

Нисконапонскиот надземен надворешен приклучок го опфаќа водот од електроенергетскиот објект на испорачувачот до изолаторите на покривните носачи, на сидниот носач, конзоли или друг објект, вклучувајќи ги и самите изолатори.

Напонскиот надземен надворешен приклучок со самоносив кабел опфаќа самоносив вод од електроенергетскиот објект на испорачувачот до држачот на самоносивиот вод на објектот (зграда) на потрошувачот, вклучувајќи ги и држачите.

Нисконапонскиот кабловски надворешен приклучок го опфаќа кабловскиот вод од електроенергетскиот објект на испорачувачот до кабловската глава (завршница, приклучни кутии) на објектите на потрошувачот, вклучувајќи ја и кабловската глава (завршница, приклучни кутии).

Во надворешен приклучок од став 1 до 3 од овој член спаѓаат евентуално и осигурувачите на отцепите, одводници на пренапон и приклучоци за заземјување.

Член 27

Високонапонскиот надземен надворешен приклучок го опфаќа надземниот вод од електроенергетскиот објект на испорачувачот до затегнувачките изолатори на објектот на потрошувачот, вклучувајќи ги и изолаторите.

Високонапонскиот кабловски надворешен приклучок го опфаќа кабловскиот вод од електроенергетскиот објект на испорачувачот до кабловската глава во објектот на потрошувачот, вклучувајќи ја и кабловската глава.

Член 28

Ако покривните носачи, сидните носачи или конзолите на објектот на потрошувачот се користат за потребите на испорачувачот, тогаш тие се составен дел на мрежата на испорачувачот.

Составен дел на мрежата, во смисла на став 1 од овој член, е и кабловското разделно орманче, како и кабловското орманче „влез-излез“ сместено на објектот на потрошувачот.

Член 29

Нисконапонскиот внатрешен приклучок го сочинуваат електричните водови и други уреди од надворешниот приклучок, вклучувајќи ги и мерните уреди.

Член 30

Високонапонскиот внатрешен приклучок го сочинуваат водовите и уредите, од надворешниот приклучок до мерните уреди.

Член 31

Еден објект (зграда, фабрика, погон) има, по правило, само еден надворешен приклучок.

Ако еден објект има повеќе надворешни приклучоци од една трансформаторска станица на испорачувачот, овие приклучоци се сметаат како едно место на испораката и мерење.

Ако објектот има повеќе надворешни приклучоци кои се приклучени на повеќе трансформаторски станици на испорачувачот, секој приклучок се смета за посебно место на испораката и мерење.

Член 32

За одржување на нисконапонскиот надворешен приклучок во технички исправна состојба се грижи испорачувачот, а трошоците ги сноси потрошувачот, односно сопственикот на средствата.

За одржување на високонапонскиот надворешен приклучок во технички исправна состојба се грижи потрошувачот, ако со испорачувачот не се договори поинаку.

Испорачувачот и потрошувачот се должни меѓусебно да се известуваат за дефектите што ќе ги забележат на електроенергетските објекти, а кои можат да влијаат врз нормалниот погон на електроенергетските постројки на испорачувачот или на потрошувачот.

Член 33

Потрошувачот е должен да им овозможи на овластените работници од испорачувачот кои ќе покажат овластување, пристап до мерните уреди, односно до инсталациите, потрошните места и приклучокот.

Ако испорачувачот утврди дека инсталацијата на потрошувачот е неисправна поради што би можеле да настанат оштетувања на чиј и да било имот и здравје на луѓето, ќе го известат за наодот и ќе му даде примерен рок за отстранување на утврдените неисправности, а во случај на непосредна опасност за животот веднаш се врши исклучување, без претходно предупредување од испорачувачот.

Ако потрошувачот во поставениот рок не ги доведе своите инсталации во исправна состојба, испорачувачот ќе му ја прекине испораката на електрична енергија.

Член 34

Замена на главните осигурувачи, промената и дотерувањето на релеите кои се наоѓаат пред главните уреди, како и промената на мерните уреди на местата на мерењето, може да изведува само испорачувачот.

Работите од претходниот став испорачувачот ги изведува кога техничката состојба на инсталацијата го бара тоа или по барање на потрошувачот, а потрошувачот може да присуствува на нивното изведување.

Член 35

Долните поклопци на броилата мораат да бидат пломбирани со плomba од испорачувачот, а по барање од потрошувачот на висок напон и со негова плomba.

IV. ТЕХНИЧКА ЗАШТИТА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИТЕ ПОСТРОЈКИ

Член 36

Техничката заштита на електроенергетските постројки на испорачувачот и заштитата на електроенергетските постројки на потрошувачот мораат да бидат меѓусебно технички усогласени.

Техничката заштита на електроенергетските постројки од став 1 на овој член се врши според одредбите на соодветните технички прописи и југословенски стандарди.

Член 37

По барање од потрошувачот, испорачувачот е должен да даде податоци за силата на очекуваната струја од земјоспојот и моќноста на куса врска на приклучните потрошувачи.

Испорачувачот е должен да ги извести потрошувачите за промена на силата на струјата од земјоспојот и моќноста на кусата врска на неговата постројка.

Член 38

Испорачувачот на електричната енергија одредува вид, тип, место на поставување, временско и струјно степенување на заштитата на приклучокот на потрошувачот според одредбите од соодветните технички прописи и југословенски стандарди.

Испорачувачот може на потрошувачот да му дава упатства за примена на видот и степенувањето на заштитата, како и за местото на поставувањето на оваа заштита на постројките на потрошувачот.

Измена на видот на заштитата и нејзиното степенување на приклучокот на потрошувачот се врши според упатствата и со согласност на испорачувачот.

По барање од потрошувачот, испорачувачот е должен да даде известување за изборот на видот на заштитата.

Член 39

Испорачувачот може, по потреба, да постави кај потрошувачот потфреквентни релси и да ги прилагоди според потребата на електричната мрежа.

Испорачувачот и потрошувачот со договор ги регулираат распоредот и местата на поставување на потфреквентните релси.

Член 40

При поставување уреди кои овозможуваат повторно брзо вклучување на електроенергетските уреди и постројки, испорачувачот и потрошувачот на висок напон спогодбено ќе ги изберат и ќе ги прилагодат уредите за повторно брзо вклучување.

Член 41

Испорачувачот и потрошувачот спогодбено го усогласуваат видот на пренапонската заштита на нивните постројки, а посебно во поглед на координацијата на изолацијата.

Член 42

Потрошувачот може од испорачувачот да бара, а испорачувачот е должен да му ги достави сите потребни податоци за избор на заштитните мерки од превисок напон на допир и чекор.

Член 43

За потрошувачи кои се снабдуваат со електрична енергија на напон 0,4 кВ, заштитните мерки од превисок напон ги пропишува и ги условува испорачувачот.

Член 44

Пломбата со заштитен знак на местото на предавањето на електричната енергија може да ја симне само овластен работник за оваа работа на испорачувачот.

Ако на мерниот уред се наоѓа пломба на испорачувачот и потрошувачот, симнувањето на пломбата се врши во присуство на испорачувачот и потрошувачот.

V. ДОГОВОР ЗА ИСПОРАКА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 45

Испорачувачот испорачува електрична енергија врз основа на склучен договор за испорака на електрична енергија и во согласност со овие општи услови.

Член 46

Договорот за испорака на електрична енергија се заклучува во писмена форма меѓу испорачувачите на електрична енергија и потрошувачите кои се приклучени на мрежата на висок напон и потрошувачите кои бараат посебни услови, како и во случаите кога тоа го бара потрошувачот или испорачувачот.

На потрошувачите од категоријата „домаќинство“ и другите потрошувачи на низок напон, електрична енергија им се испорачува врз основа на договор по пристапување.

Член 47

Договорот за испорака на електрична енергија особено содржи:

1. енергетски големина (моќност и енергија по месечна динамика и тарифа),
2. квалитет на електричната енергија,
3. начин и рокови на испорака,
4. тарифни ставови односно цена,
5. трошоци поради посебни услови на испорака,
6. место на испорака и мерење,
7. начин на пресметка и плаќање,
8. времетраење на договорот и должина на отказниот рок,
9. одредби во кои случаи (виша сила, исклучителни околности) и под кои услови и за кои уреди и постројки може да се ограничи испораката на договорената моќност и енергија,
10. одговорноста за причинетата штета и другите одговорности поради неисполнување или неуредно исполнување на договорот, висината на надоместот на штетата, односно пенали,
11. штетата може да изнесува најмногу до двократната вредност на непреземената односно испорачаната електрична енергија,
12. одредби во кои случаи може да се промени договорениот квалитет на електрична енергија,
13. случаи во кои не се плаќаат пенали односно штетата не се надоместува (случаи на виша сила и посебни околности).

Член 48

За склучување договор по пристапување потребно е потрошувачот да поднесе писмено барање до испорачувачот.

Се смета дека договорот по пристапување е склучен кога, врз основа на поднесеното писмено барање на потрошувачот, испорачувачот ќе ја приклучи инсталацијата на потрошувачот на својата мрежа.

Член 49

Со склучување на договорот по пристапување, потрошувачот ги прифаќа во сè овие општи услови, тарифниот систем и тарифните ставови за испорака на електрична енергија на испорачувачот.

Член 50

Договорот од член 47 од овие општи услови мора да се склучи најдоцна до 15 ноември во тековната за идната година.

Член 51

Ако нов договор за испорака на електрична енергија не се склучи во рокот од член 50 на овие општи услови, испорачувачот, по барање од потрошувачот, ќе продолжи да му испорачува електрична енергија според условите од претходниот договор.

Доколку не се склучи нов договор за испорака на електрична енергија, поради влошени услови од претходниот договор за испорачувачот односно потрошувачот, спорните прашања ќе се решаваат преку арбитража во Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија и тоа до крајот на тековната година.

Во случај на промена на тарифните ставови за испорака на електрична енергија, договорените одредби за цената на електричната енергија се менуваат и усогласуваат со настанатите промени.

Член 52

Потрошувач кој има склучен писмен договор за испорака на електрична енергија, може да го откаже договорот поради: преселување, запирање на работата или од други причини, со отказан рок од 30 дена, ако со договорот не е одреден друг рок.

Отказ на договорот од став 1 на овој член се дава во писмена форма, Последниците што ќе настанат поради едностраното откажување на договорот ќе ги сноси потрошувачот.

Член 53

Потрошувачи на кои им се испорачува електрична енергија врз основа на договор по пристапување, можат да го откажат договорот во секој работен ден во работно време и тоа во писмена форма со отказан рок од 8 дена.

Испорачувачот е должен врз основа на одјавата на потрошувачката кај потрошувачот да го отчита броилото и да достави конечна сметка за потрошената енергија.

Ако потрошувачот не го откаже договорот во согласност со став 1 на овој член, или не овозможил очитување на броилото на денот на иселувањето, потрошувачот е должен да ја плати сета потрошена електрична енергија до очитување на броилото и по откажувањето на потрошувачката.

Потрошувачот кој се доселува на место на кое претходно преземал електрична енергија врз основа на договор по пристапување некој друг потрошувач, а навреме не го пријавил денот на своето вселување, должен е да ја плати сета енергија потрошена по последното очитување на потрошената енергија.

VI. ИСПОРАКА, ОГРАНИЧУВАЊЕ И ПРЕКИНУВАЊЕ НА ИСПОРАКАТА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. Испорака на електрична енергија

Член 54

Испорачувачот ќе му овозможи на потрошувачот трајно и континуирано снабдување со електрична енергија, ако со овие општи услови или со договорот не е поинаку одредено.

Член 55

Испорачувачот ќе му испорачува на потрошувачот електрична енергија со називен напон и фреквенција.

Дозволено отстапување од називниот напон при нормални енергетски услови на местото на предавањето може да биде:

1. на напон $110 \text{ kV} \pm 10\%$,
2. на страната на понискиот напон во трансформаторските станици $110/35$; $110/20$ и $110/10 \text{ kV} \pm 5\%$,
3. на мрежа 35 , 20 и $10 \text{ kV} \pm 5\%$,
4. на мрежа $0,4 \text{ kV}$:
 - а) $\pm 5\%$ за градски мрежи и
 - б) $\pm 5\%$ — 10% за вонградски мрежи.

Исклучително, ако поради дефект на електроенергетските објекти на испорачувачот предизвикан од виша сила, со никакви мерки не е возможно да се воспостави напонска состојба од став 2 на овој член, дозволени се и поголеми отстапувања, а во тој случај испорачувачот е должен во што е можно покусок да го отстрани дефектот и повторно да ја воспостави нормалната напонска состојба.

Член 56

Називната фреквенција на мрежата на испорачувачот е 50 Hz (херца).

Дозволено отстапување од став 1 на овој член е:

1. $\pm 0,1 \text{ Hz}$ (херца), ако фреквенцијата се регулира автоматски и
2. $\pm 0,2 \text{ Hz}$ (херца) ако фреквенцијата се регулира рачно.

Исклучително, во случаи на виша сила називната фреквенција може да се намали најмногу до $49,5 \text{ Hz}$ (херца). Во овој случај фреквенцијата мора да се регулира на називната вредност по отстранувањето на последиците од вишата сила.

Член 57

На подрачјата кои заостанале во развојот на електроенергетските објекти, поради што доаѓа до ненормални енергетски состојби, испорачувачот може и со поголемо отстапување да испорачува електрична енергија од наведената толеранција во членот 55.

Роковите во кои треба да се оспособат одделните делови на мрежата поради обезбедување трајно и континуирано снабдување на потрошувачите со електрична енергија со пропишаниот квалитет од претходните членови, како и потребните финансиски средства договорно ги утврдуваат: Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија, општествено-политичката заедница, потрошувачот и испорачувачот, а според програмите за развој на испорачувачот.

Член 58

Потрошувачи кои преземаат електрична енергија на делови на мрежата каде што континуитетот во испораката е несигурен, испорачувачот е должен да ги извести потрошувачите за енергетската состојба, при што ќе ги наведе условите за подобрување на состојбата.

Потрошувачите од став 1 на овој член можат со свои финансиски средства да придонесат и да овозможат на испорачувачот да изврши санација на мрежата и да го подобри квалитетот на испораката.

Член 59

Ако по вина на испорачувачот дојде до нередовно снабдување на потрошувачите со електрична енергија, а овие од тоа претрпат штета, испорачувачот ќе им ја надомести штетата на потрошувачите.

Висината на отштетата од став 1 на овој член не може да биде поголема од двојната вредност на неиспорачаните количества електрична енергија.

Потрошувачот е должен за времето на нередовното снабдување со електрична енергија да достави писмена пријава до испорачувачот.

Член 60

Испорачувачот му гарантира на потрошувачот сигурност во снабдувањето со електрична енергија, во зависност од начинот на приклучувањето, освен во случај на дефекти, виша сила, ревизија, ремонти, реконструкции и приклучување на нови потрошувачи.

Во случаите на ревизија, ремонти и реконструкции, потрошувачите се известуваат благовремено со планот за овие дејства, а приклучувањето на нов потрошувач ќе се врши во време кое најмногу им одговара на постоечните потрошувачи.

Испорачувачот е должен работите на отстранување на дефектите-последници на виша сила, ревизија, ремонти и приклучување на нови потрошувачи да ги изврши во што покусок временски рок.

Член 61

Потрошувачот може да бара обезбедување поголем степен на сигурност во снабдувањето со електрична енергија преку обезбедување напојување од повеќе места на испорака.

Условите и начинот на обезбедувањето поголем степен на сигурност во испораката на електричната енергија се утврдуваат со посебен договор.

2. Ограничување на испораката на електрична енергија

Член 62

Ограничување односно прекин на испораката на електрична енергија може да настапи поради:

1. виша сила,
2. други околности и
3. општ недостиг на електрична енергија.

Член 63

Испорачувачот и потрошувачот се ослободуваат од преземените обврски во поглед на испораката, односно преземањето на електричната енергија за времетраењето на вишата сила и другите околности, како и за време на ограничувањето на потрошувачката во случај на општ недостиг на електрична енергија.

Член 64

Под виша сила, во смисла на овие општи услови, се подразбираат непредвидливи природни настани кои имаат карактер на елементарни непогоди (поплави, земјотреси, лизгање на терени, пожари, атмосферски празнења, оркански ветрови, поледници, прекумерни наслојки мраз на спроводниците и на столбовите и др., како и дефекти на уредите и постројките до кое не е дојдено по вина на испорачувачот односно потрошувачот.

Под други околности се подразбираат: работи на одржување, ревизија, ремонт и проширување на електроенергетските постројки, како и работи во врска со приклучување на нови потрошувачи на електрична енергија кои се претходно планирани и најавени.

Член 65

Исклучително, испорачувачот може без претходно најавување привремено да ја ограничи или да ја прекине испораката на електрична енергија на потрошувачите ако тоа го бараат погонските услови, прекини во мрежата на испорачувачот, дефекти на трансформаторските, разводните и производните постројки, распаѓање на електроенергетскиот систем, преоптоварување на постројките и др.

Член 66

Неиспорачаните односно непреземените количества електрична енергија поради виша сила и други околности не мораат дополнително да се испорачуваат односно преземаат, освен ако со договорот за испорака на електрична енергија не е поинаку утврдено.

Член 67

Испорачувачот и потрошувачот на висок напон се должни да водат погонска документација во согласност со постојните прописи од кои ќе можат да се утврдат случаите на прекинување или ограничување на електрична енергија од член 64 и 65 на овие општи услови.

Член 68

Испорачувачот не може да ја прекине испораката на електрична енергија на потрошувачот ако тој се придржува кон одредбите на овие општи услови и кон договорот за испорака на електрична енергија.

3. Прекинување на испораката на електрична енергија

Член 69

На потрошувачот може да му се прекине испораката на електрична енергија особено:

- ако троши електрична енергија без електроенергетска согласност или спротивно на дадената согласност односно спротивно на договорот за испорака на електрична енергија;
- ако неговите постројки, уреди и инсталации не ги исполнуваат техничките и другите пропишани норми;
- ако на предупредување од испорачувачот не го сведе врвното оптоварување на договорената висина;
- ако им пречи или им оневозможи на овластените лица приод до мерните уреди, односно до приклучокот, инсталациите и трошилата;
- ако троши електрична енергија без мерни уреди, покрај нив, ги оневозможи мерните уреди за исправна работа, изврши самоволно преместување на мерните уреди, приклучокот и заштитните уреди;
- ако оневозможи правилно регистрирање на потрошената електрична енергија;
- ако со своите уреди и инсталации ѝ пречи на нормалната испорака на електрична енергија на другите потрошувачи;

8. ако сам или преку друго лице приклучи трошила на мрежата на испорачувачот;

9. ако во случај на ограничување на потрошувачката на електрична енергија не ги спроведува пропишаните мерки;

10. ако не ја плати сметката од последниот месец за потрошената електрична енергија;

11. ако оневозможува давање нови приклучоци на испорачувачот и

12. ако не се придржува кон одредбите од овие општи услови.

Во случаите од став 1 точка 2 и 4 од овој член испорачувачот претходно ќе го предупреди потрошувачот за недостатоците односно неправилностите поради кои ќе ја прекине испораката на електрична енергија и ќе одреди примерен рок за отстранување на недостатоците односно неправилностите, а за другите случаи без претходно предупредување.

Прекинувањето на испораката на електрична енергија, по претходното предупредување и одредениот рок, на потрошувачите со договор за испорака на електрична енергија, испорачувачот ќе го изврши врз основа на писмено решение кое е должен да им го врати на потрошувачите, а на потрошувачите по пристапување без решение.

Против решението за прекинување на испораката на електрична енергија потрошувачот може да вложи жалба до надлежните служби на собранието на општината, односно до републичката управа надлежна за работите на електростопанството и тоа во рок од 15 дена сметано од денот на приемот на решението.

Член 70

Како неовластена потрошувачка на електрична енергија се смета:

1. користење електрична енергија, со самоволно приклучување на трошила на мрежата на испорачувачот пред склучување на договорот за испорака на електрична енергија;
2. користење електрична енергија без мерен уред, покрај постојните мерни уреди или преку мерните уреди кои не се претходно примени, евидентирани и пломбирани од страна на испорачувачот;
3. оневозможување правилно регистрирање на пресметковните големини и
4. давање на испорачувачот неточни податоци кои влијаат врз применување на тарифата и пресметката на потрошувачката на електрична енергија.

Член 71

Количеството на неовластено потрошената електрична енергија испорачувачот ќе го утврди врз основа на инсталираната моќност на трошилата во кВt и времето на користење на тие трошила во часови и тоа:

1. Во домаќинства ако:
 - а) правосмукалки, фен апарати за коса, миксери, мелници за кафе, машини за паркет биле неовластено приклучени еден час дневно;
 - б) лонци за готвење, пегли, машини за перење алишта, хидрофори биле неовластено приклучени два часа дневно;
 - в) електрични шпорети, бојлери, радиоапарати, разни мотори, апарати за заварување и разни трошила, телевизори биле неовластено приклучени по 6 часа дневно;
 - г) термоакумулациони печки, грејалки, калорифери и фрижидери (од 15. X. до 15. IV.) биле неовластено приклучени по 12 часа дневно;
 - д) другите трошила кои не се наведени, а служат за потребите во домаќинството, ќе се класифицираат според својата намена во една од наведените групи.

2. Количеството на неовластено потрошената електрична енергија кај потрошувачите од низок и висок напон, испорачувачот ќе го утврди со процена, при што ќе ја земе предвид силата на трошилото, времето и начинот на користење.

Количеството на неовластено потрошената електрична енергија на трошилата во домаќинствата кои

се употребуваат заради стопанисување, испорачувачот ќе го утврди како кај трошката од претходниот став на овој член.

Освен пресметаните количества кои се неовластено потрошени, испорачувачот има право да ги пресмета и сите посебни трошоци што се предизвикаат со утврдување, пресметување и наплата на неовластената потрошувачка и повторното приклучување на потрошувачот.

При неовластеното користење на силата, испорачувачот основниот придонес за пресметковна сила ќе го пресмета во двоен износ.

Ако не може точно да се утврди почетокот на неовластената потрошувачка, ќе се зема дека неовластената потрошувачка на електрична енергија траела од денот на последниот преглед на броилото, па сè до истекот на последниот ден на рокот за застапување на побарувањето.

Член 72

Ако потрошувачот на кој му се испорачува електрична енергија врз основа на договор за испорака на електрична енергија не ја плати сметката за испорачаната електрична енергија во утврдените рокови со договорот, испораката на електрична енергија може да му се прекине ако сметката не ја плати ни во рок од 8 дена од денот на доставување на писмената опомена.

Ако потрошувачот на кој му се испорачува електрична енергија врз основа на договор по пристапување не ја плати сметката во рокот кој го одредил испорачувачот, испораката на електрична енергија може да му се прекине ако сметката не ја плати во рок од 8 дена од денот на доставување на писмената опомена.

Ако испораката на електрична енергија се плаќа во месечни или во повеќе месечни аконтации, а потрошувачот во рок од 8 дена од денот на стасаноста на аконтацијата за исплата не вложи приговор на нејзината висина, испораката на електрична енергија на потрошувачот може да му се прекине ако потрошувачот не ја платил аконтацијата во рок од 8 дена од денот на доставувањето на писмената опомена.

Исклучок од одредбите на ставот 1 и 2 од овој член се прави ако испораката на електрична енергија не може да се прекине за објекти, постројки и уреди чии прекин на работата може да доведе до непосредна опасност за животот и здравјето на луѓето, а кои ќе ги утврди општинската самоуправна интересна заедница за дистрибуција на електрична енергија.

4. Општ недостиг на електрична енергија

Член 73

Мерките за ограничување на испораката на електрична енергија, во случаи на општ недостиг на електрична енергија се утврдуваат со одлука на Собранието на Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија.

VII. МЕРНИ УРЕДИ И МЕРЕЊЕ НА ИСПОРАЧАНАТА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 74

Утврдување на пресметковните големини на електричната енергија се врши со мерни уреди, кои се состојат од:

1. напонски и струјни мерни трансформатори,
2. броила за активна и реактивна електрична енергија,
3. спојни водови (мерни и помошни),
4. помошни уреди:
 - а) вклопни часовници,
 - б) МТК приемници,
 - в) сумарни броила,
 - г) регистратори и покажувачи на сила,
 - д) ограничувач на оптоварувањето — лимитатор,
 - е) делител на тарифи и
 - е) други помошни направи.

Мерните уреди под 1, 2 и 4-а, 4-б и 4-в од став 1 на овој член мораат да бидат пломбирани од страна на испорачувачот, а и од страна на потрошувачот доколку тој тоа го сака.

Испорачувачот има право да ја провери исправноста на мерните уреди и пред нивното вградување.

Изборот на мерните уреди зависи од техничките и конзументите карактеристики на потрошувачот.

Член 75

Испорачувачот на електрична енергија ги одредува видот, типот, класата на точноста, потребниот број мерни уреди за пресметување, како и местото и начинот за нивно сместување, во согласност со техничките услови за пресметковното мерно место, кои ги донесува испорачувачот.

Со договор меѓу испорачувачот и потрошувачот може да се предвиди напоредно мерење на електричната енергија и на силата, со цел да се испитаат современите мерни уреди (електронски броила, регистратори на сила со магнетска трака итн.).

Член 76

Класата на точноста на мерните трансформатори за мерење на количеството електрична енергија до 50 милиони кВтч годишно на една мерна група мора да биде 0,5, а за мерење на електрична енергија над ова количество мора да биде 0,2 или класа 0,5, ако испорачувачот и потрошувачот така се договорат.

Ако на местото на мерењето за време од 200 часови месечно оптоварување е помало од 10% од називната примарна струја на струјниот мерен трансформатор, тогаш треба да се применат мерни струјни трансформатори со проширен мерен опсег.

Мерните струјни трансформатори за висок напон треба да бидат со проширен опсег односно преспоивни.

Член 77

Класата на точноста на вградените електрични броила мора да биде:

1. за активна енергија на низок напон, каде што потрошувачката се регистрира со мерни уреди во директна врска, класа 2,0;
2. за активна енергија на низок напон, каде што потрошувачката се регистрира со мерни уреди во полуиндиректна врска (преку струјни мерни трансформатори):
 - а) за броила со вграден покажувач на врвно оптоварување, класа 1,0;
 - б) за други броила, класа 2,0;
3. за активна енергија на висок напон, каде што потрошувачката се регистрира со мерни уреди во индиректна врска (преку струјни и напонски трансформатори):
 - а) за потрошувачка до 25.000 МВтч/год., класа 1,0 и
 - б) за потрошувачка преку 25.000 МВтч/год., класа 0,5 или подобро;
4. за реактивна енергија, без оглед на кој напон и каква врска на мерење е изведена, класа 3,0.

Член 78

Ако мерењето на врвното оптоварување на потрошувачот се врши на повеќе мерни места од ист напонски ред, вкупното врвно оптоварување се добива со собирање на врвните оптоварувања на сите мерни места.

По барање од потрошувачот испорачувачот ќе му го утврдува вкупното врвно оптоварување со собирање на истовремените оптоварувања ако постои можност за нивно објективно утврдување, а под услов објектите на потрошувачот да се наоѓаат на иста градежна локација и се од ист напонски ред.

По исклучок од претходниот став, вкупното врвно оптоварување кај електровлечата се утврдува со собирање на истовремените оптоварувања.

Член 79

Ако потрошувачот бара промена на постојниот мерен уред со уред кој овозможува користење пого-

лема сила или поради поповолно користење на одредбите од тарифата, трошоците за набавката на тој уред и неговата промена ја сноси потрошувачот.

Член 80

Испорачувачот се грижи за одржување на мерните уреди. Трошоците за редовно одржување, замена и баждање на уредите ги сноси корисникот односно сопственикот на тие мерни уреди, а тие ќе се регулираат со посебен акт.

Испорачувачот има право поради баждање на мерните уреди, кои се во право на користење односно сопственост на потрошувачот, нив да ги замени со други соодветни мерни уреди, со издавање потврда на потрошувачот за извршената замена на мерните уреди.

Член 81

Потрошувачот е одговорен за исчезнувањето и оштетувањето на мерните уреди кои се сместени во неговите простории, како и за сите последици што ќе произлезат од овие дејства.

Потрошувачот е должен да го извести испорачувачот за исчезнувањето, како и за сите пречки или оштетувања на деловите, за мерната група (член 74), пломби и осигурувачи, веднаш штом ќе го забележи исчезнувањето или оштетувањето, односно доколку смета дека такво нешто постои.

Испорачувачот е должен да го извести потрошувачот за сите пречки или оштетувања на мерните уреди вградени кај испорачувачот.

Член 82

Редовната контрола на пресметковните мерни уреди, по правило, се врши еднаш во текот на календарската година, и тоа на оние места каде што мерењето се врши преку мерни трансформатори.

Времето и начинот на контролата, претходно, испорачувачот и потрошувачот ќе го одредат договорно.

Испорачувачот и потрошувачот можат да побараат и вонредни контроли на мерните уреди кои мораат да се извршат најдоцна 10 дена до достасување на барањето. Трошоците за вонредната контрола паѓаат на товар на онаа страна која ја барала контролата, доколку со контролата се утврди дека мерните уреди се исправни.

Доколку се утврди грешка на мерниот уред, ќе се изврши исправка на пресметката на количеството на енергијата и силата од називниот износ на класата на точноста за утврдената грешка. Исправката на пресметката ќе се изврши за половина време од последната контрола, а најмногу за 6 месеци.

Доколку уредите при контролирањето покажат грешка, поголема од називната класа на точност, тие мораат да се заменат.

Контролирањето на уредите се врши во согласност со одредбите на член 76 од овие општи услови.

Доколку на потрошувачот му се пресметува прекумерно потрошена јалова енергија врз основа на периодични мерења на факторот на силата, потрошувачот во меѓувреме може да бара да се извршат и други контролни мерења. Доколку при овие контролни мерења се утврди дека факторот сила (кос фи) не се поправил, трошоците на овие мерења паѓаат на товар на потрошувачот.

Член 83

Ако се утврди дека пресметковната константа на уредот била погрешно утврдена, ќе се изврши дополнителна пресметка според исправната константа, од денот кога пресметката е извршена по погрешната константа.

Приговор на погрешно утврдената константа можат да поднесат двете договорни странки.

Исправка на претметката се врши и во случаите кога е погрешно пресметана вредноста на одделните места на бројникот поради погрешен број на целите односно децималните места.

Член 84

Ако се утврди дека уредот извесно време не регистрирал енергија односно дека регистрирањето било нецелосно, спогодбено ќе се изврши проценка на нерегистрираната енергија.

Ако до спогодбата не дојде, како исправна проценка на енергијата и на силата ќе се земат вредностите постигнати во исти часови на сличниот временски период кога регистрирањето било исправно.

Ако постојат контролни мерења, може договорно да се земат податоци од тие мерни уреди.

Член 85

Вклопните часовници за управување на тарифните бројници на пресметковните мерни места кои се опремени со комплет мерни гарнитури (броила со покажувачи на врвното оптоварување и бројла за реактивна енергија) не смеат да отстапуваат повеќе од ± 5 мин. на месец.

Вклопни часовници за мерни места каде што двотарифните броила се во директен спој или полудиректен, без покажувачот на максимумот не смеат да отстапуваат повеќе од $\pm V15$ и мин/месец.

Член 86

Регистраторот на моќноста според кој се врши утврдување на вредноста на моќноста мора да дава податоци во форма на печатени броеви, печатени односно дупчени ознаки кои лесно можат да се дошифрираат визуелно или автоматски да се обработат.

За регистрирање на силата можат да се користат и други современи средства (магнетски ленти и др.) доколку потрошувачот и испорачувачот се договорат.

Ако средствата за регистрирање податоци извесно време не регистрирале, за тој интервал на време ќе се изврши проценка на податоците. Проценката се врши на начин утврден во член 84 од овие општи услови.

Член 87

Потрошувачот и испорачувачот можат да се договорат пресметката на енергијата да се врши преку мерните уреди со кои се регистрира моќноста.

Една договорна странка нема право да врши какво и да било мерење или измена на пресметковниот мерен уред без претходно да ја извести другата договорна странка која има право да присуствува при ваквата измена.

За извршените измени се составува записник, кој го потпишуваат двете договорни странки.

VIII. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ПРЕЗЕМЕНАТА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 88

Испорачувачот ја пресметува преземената електрична енергија од страна на потрошувачот и ажжираното врвно оптоварување со читање на мерните уреди на потрошувачот, а според Тарифата за продажба на електрична енергија на испорачувачот.

Количеството на преземената електрична енергија и врвното оптоварување се утврдува и се пресметува за одреден поминат временски период, кој не може да биде покус од еден месец, ни подолг од една година.

Член 89

Мерните уреди ги читаат овластени лица на испорачувачот. Испорачувачот е должен за времето на читањето на мерните уреди да го извести потрошувачот со кој склучил писмен договор за испорака на електрична енергија.

Потрошувачот има право да присуствува на читањето и на прегледот на мерниот уред. Ако потрошувачот има забелешки во поглед на точноста на покажувањето или читањето на мерниот уред, може да вложи писмен приговор до испорачувачот во рок од 8 дена, сметано од денот на приемот на сметката.

Член 90

Потрошувачот кој смета дека однапред утврдениот износ на аконтацијата која испорачувачот ја утврдил врз основа на просечна месечна потрошувачка од последниот пресметковен период е поголема од стварната потрошувачка, може да бара смалување на висината на тој износ, со тоа што е потребно во тој случај писмено или непосредно да се обрати до најблиската организациона единица на испорачувачот.

Член 91

Потрошувач кој смета дека однапред утврдениот износ на аконтацијата што ја утврдил испорачувачот врз основа на просечната месечна потрошувачка од последниот пресметковен период е помал од стварната потрошувачка, може да врши уплата до оној износ кој по негова оценка приближно одговара на стварно преземената електрична енергија.

Член 92

На потрошувачот на кој му е утврден износот на аконтацијата, има право читањето на своите мерни инструменти да го врши сам и врз основа на тоа да врши пресметка и плаќање на преземената енергија, со тоа што е должен одзади на уплатницата да наведе дека сам го вршел читањето и пресметувањето на електричната енергија.

Очитувањето на мерните уреди заради конечна пресметка на преземената електрична енергија на потрошувачот од претходниот став го врши испорачувачот за одреден пресметковен период, во присуство на потрошувачот, ако тоа овој го бара.

IX. НАЧИН НА ПЛАЌАЊЕ НА ПОТРОШЕНАТА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 93

Потрошувачите на електрична енергија — корисници на општествени средства, на кои електричната енергија им се испорачува врз основа на договор за испорака на електрична енергија, ја плаќаат електричната енергија на начин како што е тоа утврдено со договорот, во согласност со овие општи услови.

Потрошувачите на електрична енергија, на кои електричната енергија им се испорачува врз основа на договор по пристапување, ја плаќаат електричната енергија на начин утврден со овие општи услови.

Член 94

Со оглед на тоа дека испораката односно преземањето на електрична енергија се врши меѓу испорачувачот и потрошувачот во договорени пресметковни периоди, обврската за плаќање на испорачаната односно потрошената електрична енергија меѓу испорачувачот и потрошувачот — корисник на општествени средства, настанува на крајот на пресметковниот период со денот на утврдувањето на пресметковните големини на испорачаната електрична енергија, кој е истоветен со денот на извршување на пресметката.

Член 95

Испорачувачот е должен сметката за потрошената електрична енергија да му ја достави на потрошувачот во законскиот рок сметано од денот на настанување на обврската за плаќање, т.е. од денот на утврдување на пресметковните големини.

Потрошувачот од став 1 на овој член е должен својата обврска за плаќање да ја изврши во рок од 15 дена од денот на настанување на обврската.

Ако потрошувачот својата обврска не ја изврши во целина или делумно во предвидениот рок од претходниот став, должен е на испорачувачот да му даде инструмент за осигурување на плаќањето предвиден со важечките прописи.

Член 96

Потрошувачот на електрична енергија кој не е корисник на општествени средства, должен е сметката за потрошената електрична енергија да ја плаќа

ти веднаш по нејзиниот прием, а ако плаќа месечно или повеќемесечни аконтации, должен е да изврши уплата во роковите одредени за плаќање на тие аконтации.

Член 97

Потрошувачот може во рок од 8 дена од денот на доставувањето на сметката да поднесе до испорачувачот приговор на доставената сметка — аконтација.

Испорачувачот е должен да се изјасни за приговорот на потрошувачот најдоцна во рок од 15 дена.

Приговорот на потрошувачот не го одлага плаќањето на сметката во оној ден кој не е оспоруван.

Ако се утврди дека испорачаната електрична енергија е неправилно пресметана, испорачувачот е должен да му го врати на потрошувачот прекумерно исплатениот износ веднаш по изјаснувањето или најдоцна во идната пресметка.

Член 98

Во случај на задоцнување во плаќање на сметката за потрошената електрична енергија по доставата на сметката за плаќање, испорачувачот има право на затезна камата од денот на доставување на сметката во висина што се плаќа на паричниот пазар за обртни средства.

Член 99

Испорачувачот и потрошувачот можат со договор за испорака на електрична енергија да предвидат и други видови попуст и бонификација, како и договорни казни за случај неисвршување или неуредно извршување на преземените обврски од договорот.

Член 100

Испорачувачот и потрошувачот во случај на неуредно или нередовно исполнување на преземените обврски со договорот ќе платат договорна казна, во висина од 5% од вредноста на неиспорачаната односно непреземената електрична енергија, ако со договорот не е поинаку определено.

X. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 101

Овие општи услови влегуваат во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на СР Македонија“.

Член 102

Измени и дополнување на Општите услови се вршат во постапка како за нивно донесување.

Член 103

Испорачувачот и потрошувачот на електрична енергија се должни своите меѓусебни односи по основ на испорака на електрична енергија да ги усогласат со одредбите од овие општи услови во рок од 6 месеци од денот кога тие влегле во сила.

Член 104

Толкување на одредбите од овие општи услови дава Собранието на Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија.

ССИЗЕ бр. 7/X/3
18 јануари 1984 година
Скопје

Претседател,
дипл. ел. инж. **Кирил Касапинов**, с. р.

РЕПУБЛИЧКА ЗАЕДНИЦА ЗА ОПШТЕСТВЕНА
ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА

122.

Врз основа на член 55 точка 6 од Статутот на Републичката самоуправна интересна заедница за општествена заштита на децата, Собранието на Репуб-

личката самоуправна интересна заедница за општествена заштита на децата, на седницата одржана на 6 март 1984 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА УСВОЈУВАЊЕ НА ЗАВРШНА СМЕТКА НА РЕПУБЛИЧКАТА САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЕДНИЦА ЗА ОПШТЕСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА ЗА ПЕРИОДОТ ОД 1. I. ДО 31. XII. 1983 ГОДИНА

I

Завршната сметка на Републичката самоуправна интересна заедница за општествена заштита на децата за периодот од 1. I. до 31. XII. 1983 година се усвојува со следните показатели:

- вкупни приходи — 1.473.753.291,54,
- вкупни расходи — 1.376.024.828,68,
- вишок на приходите — 97.728.462,86.

II

Вишокот на приходите од точка I на оваа одлука, во износ од 97.728.462,86 динари, ќе се распредели во:

- Деловен фонд — 97.728.462,86.

III

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на СРМ“.

Бр. 03-130/6
6 март 1984 година
Скопје

Претседател,
Чедомир Георгиевски, с. р.

Советот на Економскиот факултет „Штип“ — Штип

р а с п и ш у в а К О Н К У Р С

за избор-реизбор на наставници на Економскиот факултет во Штип по предметите:

1. Економика и организација на ОЗТ — општ дел,
2. Автоматска обработка на податоците и основи на оперативни истражувања,
3. Меѓународно стопанско право, во редовен работен однос на неопределено време.

Право на пријавување имаат кандидатите кои ги исполнуваат условите за избор-реизбор определени со Законот за високото образование и Статутот на Економскиот факултет — Штип.

Пријавите се поднесуваат до Секретаријатот на Економскиот факултет — Штип во рок од 15 дена од денот на објавувањето на конкурсот.

Кон пријавите кандидатите треба да приложат:

- диплома за завршено високо образование и доказ за академски степен на науки,
- куса биографија и
- список на научни и стручни трудови и по еден примерок од истите.

Непополнетите и неблагоприятните пријави нема да се земаат во разгледување. (114)

ИЗЛЕЗЕ ОД ПЕЧАТ

ЗБИРКА НА ЗАКОНИ ОД МЕЃУНАРОДНОТО ПРИВАТНО ПРАВО

СО ПРЕДГОВОР И СО ПРЕДМЕТЕН РЕГИСТАР

Издавањето на оваа книга има за цел во една збирка да се издадат на македонски јазик закони од меѓународното приватно право (за судирот на законите и надлежноста, правната положба на странците и државјанството).

Иако се работи претежно за сојузни прописи, тие ја регулираат и примената на републичките прописи, а сите нив ги применуваат органи на управата во републиките, односно општински и републички органи на правосудството, органи на управата за внатрешни работи и други, како и на ОЗТ од стопанството. Познавањето на овие прописи се јавува како потреба и за граѓаните воопшто, а посебно за оние на привремена работа во странство, за организациите на здружен труд што развиваат стопанска и техничка соработка со странство, како и дипломатско-конзуларните и стопанските претставништва во странство.

Збирката ја приготвил д-р Тодор Цунов, професор на Правниот факултет во Скопје.

Цена 300,00 динари.

Порачки прима Службата за претплата на Службен весник на СРМ — 91000 Скопје, а уплати се вршат на жиро сметка 40100-603-12498.

СОДРЖИНА

	Страна
114. Закон за Центарот за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита (Пречистен текст) — — — — —	169
115. Одлука за разрешување и избор на претседател и постојан судија на Основниот суд на здружениот труд во Штип — — — — —	173
116. Одлука за спроведување на надлежен орган што ќе ја утврдува потрошувачката на општествените средства за купување на дизел гориво и моторен бензин за одделни корисници на општествени средства — — — — —	173
117. Одлука за користење на средствата на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија за отстранување на последиците од елементарни непогоди — — — — —	173
118. Одлука за обемот, намените и начинот на користење на дел од средствата на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини за обезбедување трајни обртни средства на организациите на здружениот труд во 1984 година — — — — —	174
119. Измени на квантификациите за движење на одделните издатоци што се надоместуваат од вкупниот приход односно приходот во 1983 година — — — — —	174

Општи акти на самоуправните интересни заедници

СКОПЈЕ

121. Општи услови за испорака на електрична енергија — — — — —	175
122. Одлука за усвојување на Завршна сметка на Републичката самоуправна интересна заедница за општествена заштита на децата за периодот од 1. I. до 31. XII. 1983 година — — — — —	175